

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редації І Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
• Банк Чеських Лєвон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5.00 зол.
Чвартірно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ-
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Неділя, 6. червня 1937
год. 4-та пополудні

Львів, пл. Сокола-Батька
(за Стрийською рогакою)

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

шкіл і захоронок Р. Ш. зі Львова і з краю. У Святі візьме
участь також дітвора Захоронок Т-ва „Українська Захоронка“.

Програма багата: дефіляда, гри й забави, масові вправи, вправи зручності, історичні пісні в супро-
воді оркестру, хорів, спортивні змагання. Труба оркестра. Фантова лєвотерія.
10/7 Подорож Святи в афішах і дєтєчках. 2—3

Українські націоналісти в КП(б)У.

Під час нарад 13. зїзду КП(б)У генеральний секретар партії Косіор обговорив у довгій про-
мові внутрішню кризу КП(б)У, до якої дістались українські націоналісти і прихильники Пости-
шева. Також в господарських організаціях чи-

мало націоналістичних елементів. Найсильніші
опозиційні огнища витворились у Києві, Оде-
сі і Харкові, а перш за все у Донбасі.
Дальше говорив Косіор про агресивні плани
Німеччини й Польщі супроти УССР.

Перед зірванням взаємин між Берліном і Ватиканом.

УЛЬТИМАТИВНА НОТА НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Німецький амбасадор при Ватикані зложив
кардиналові Пачеллі нову ноту, в якій Берлін
висловлює здивування, що Ватикан не дав належ-
ної відповіді на попередній демарш Німеччини
у справі протинімецької заяви архієпископа з
Шіаго, кардинала Мендлейна. Нота кінчиться
заявою, що відповідальність за дальший розви-
ток подій спадє автоматично на Апостольську
Столицю. Райтер довідується з німецьких ди-

пломатичних кол, що нота Німеччини до Ва-
тикану є в дійсності ультиматом і що можна пе-
редбачувати зірвання дипломатичних відносин
між Берліном і Ватиканом, якщо Апостольська
Столиця не дасть кардиналові Мендлейнові на-
гани. Появилася вістка, немов би Ватикан від-
кликав свого нунція з Берліна, але віродостойні
кола її заперечили.

Португалія хоче заборонити контролю на своїй території.

Комунікат португальського міністерства за-
кордонних справ повідомляє, що португаль-
ський уряд передав через свого амбасадора бри-
тійському уряду ноту такого змісту:

Італія та Німеччина повідомили комітет не-
інтервенції, що з огляду на бомбардування їхніх
кораблів вони стримуються від контролю еспан-
ських берегів і взагалі співпраці з лєндономським
комітетом неінтервенції, доки вони не дістануть
гарантії, що такі випадки не повторяться. Це
припинення контролю над великою частиною ес-
панських побереж захитує в хосен одної з вою-
ючих сторін рівновагу, яку намагалась витвори-
ти система контролю, зокрема якщо комітет не-
інтервенції не зуміє в найближчому часі дати га-
рантії, що уможливили би Німеччині й Італії

дальшу участь у контролі. Тому португальський
уряд протестує проти нападів на кораблі, що бе-
руть участь у контролі і

застерегає собі право змінити відно-
шення до делегатів, які контролюють
кораблі, що причаляють до порту-
гальських пристаней та до полєх
признаних представникам британської
амбасаді в Ліссабоні, що мають на-
глядати над пошануванням постанов
про неінтервенцію на португальсько-
еспанському кордоні.

Португальський представник має залишити-
ся в комітеті неінтервенції, доки ліссабонський
уряд не переконається, що задовільна розв'язка
неможлива.

Німецькі домагання.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ КОНТРОЛЮЮЧІ КОРАБЛІ ПЕРЕД НАПАДАМИ.

Німецький амбасадор у Лондоні Рібентроп
відбув з мін. Іденом розмову, в якій висунув в
імені свого уряду дві пропозиції:

1) Щоб утворити в еспанських пристанях
точку означені смуги безпеки, де кораблі, що бе-
руть участь у морській контролі, могли би при-
чалювати, відпочивати та заосмотрюватись у
топливу, паливі і харчі;

2) Щоби на випадок нападу котроїнебудь з
еспанських воюючих сторін на флоту одної з
держав, що беруть участь у контролі всі 4 кон-
тролюючі держави збірною акцією відбили атаку
та поведели карні санкції.

ТРУДНОЩІ.

У Лондоні признають, що німецькі дома-
гання оправдані, але звертають увагу на трудно-
щі при здійсненні збірної акції 4-ох великодер-
жав, якщо би еспанські літаки нарушили смугу
безпеки в одній з еспанських пристаней. Справа
в цьому, що ця акція треба би перевести на ес-
панських територіяльних водах, а це нарушувало
би засади пошани територіяльних вод.

ІНШИЙ ПРОЄКТ.

З огляду на те висунувають інший проєкт:
щоби контролюючі кораблі взагалі оминули ес-
панські територіяльні води і причалявали лише
до пристаней постопоніх держав

І В МУРОВАНИХ ДОМАХ бувають часто по-
жежі, тому забезпечить своє домашнє уряджен-
ня від огню в Товаристві Взаїмних Обезпечень

„Дністер“

у Львові, Руська ч. 20, тел. 205-47,

а тоді за дійсно дуже малу оплату (складку)
будете завжди спокійні про своє майно.

БОРОТЬБА ЗА ДВА СЛОВА.

(З ПРИВОДУ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО „ФОНД
НАРОДОВОЇ КУЛЬТУРИ“.)

Варшава, 1. VI. 1937.

Сьогоднішнє засідання освітньої комісії сой-
му мало дві справи на своєму денному порядку:
1) зміни, що їх впровадив сенат 28. травня ц. р.
до ухваленого соймом 20. березня ц. р. проєкту
закону про „Фонд Народової Культури Йосифа
Пісудського“; 2) новелізацію закону про високе
шкілництво з 15. березня 1933. р. Другої спра-
ви, яка незвичайно хвилює польське громадян-
ство та є відзеркаленням його настроїв — не по-
кінчено, першу покінчено. До університетської
дискусії може ще повернемося. Сьогодні займе-
мося справою закону про „Фонд Народової Куль-
тури“.

Пригадаємо коротко історію „Фонду“. Ще
1928. р. повстав він за підтримкою марш. Й. Піс-
удського при Президії Ради Міністрів. Його
завданням було „підтримувати польську наукову
і мистецьку творчість“. Цікаво читати сьогодні
тодішню мотивацію ініціаторів оснування „фон-
ду“. „Дичіємо“, казав тоді марш. Пісудський, і
підносив незвичайну вагу двох чинників могут-
ности Польщі: збройної сили та наукової і мис-
тецької культури, які треба доконче розбудува-
ти. А перший і дотеперішній директор „Фонду“,
С. Міхальський, підкреслив як одну з найпильні-
ших справ „підготову молодих визначніших під-
умовим і моральним оглядом працівників у царині
науки та мистецтва — до самостійної творчої
праці в Польщі, від чого залежить зміст і стиль
внутрішнього польського життя. Політичні події
з часів неволі привчили нас до виявляння Польщі
з найкращих морально і найдідішних одилиць,
які гинули в повстаннях, революційних рухах, на
вигнанні“. Ось слова, над якими глибоко повинні
призвандуватись й ми. Особливо при теперішніх
незвичайних труднощах наукової української пра-
ці на Східній Україні та при величезному занепаді
тієї праці тут. На нашу думку, українська науко-
ва творчість і продукція молодих українських
учених — це найбільш занедбана і найтрагічніша
царина нашого національного життя.

Та вертаймося до „Фонду“. Під час остан-
ньої бюджетової сесії вплинув до сойму урядовий
проєкт зробити з „Фонду“ окрему державну у-
станову, якої вагу підкреслено особливо тим, що
вона мала носити назву: „Фонд Н. К. Йосифа
Пісудського“. Проти самої ідеї не можна мати
ніякого застереження. Безумовно вона добра.
Також годі перечити, що при важкій структурі
державного механізму конєчний є окремий осере-
док для підтримки культури. Міністерство освіти
надто важке і неперворотне тіло, щоб завдання —
хоч і наукові та мистецькі, однак зв'язані з обо-
ронністю чи могутністю держави — виконати.
Ми, українці, могли мати застереження інші. І ми
їх піднесли під час комісійних та соймових чи се-
наторських дебат. Застереження сформулювали
так: 1) Державна установа, яка опирається на
бюджетові впливи, себто чинить вплив на громадян
усіх народностей, не може носити назви „наро-
дозна“ і не може мати ціллю заспокоювати потре-

би науки і мистецтва лише польського; 2) якщо „Фонд“ має підтримувати й українську культуру, то повинен залишити те, що є запереченням цієї культури, отже не повинен давати підмоги усяким західним регіональним імпрезам чи москвофільським зазіханням. Про цю другу справу читачі „Діла“ поінформовані, бо відповідні посольські виступи на сторінках нашого часопису зreferовано.

Боротьба за назву менше відома. Після довгих заходів удалося УПРП добитися того, що в четвертій статті законопроекту вставлено два слова: „інші народності“. Себто в цій статті сказано, що „Фонд“ для виконання своїх завдань має м. ін. субвенціювати різні праці в науці і мистецтві, беручи під увагу при цьому культурні потреби інших народностей, які входять у склад Річчосполитої. Союм ухвалив проект закону в такому виді на своєму засіданні 10. березня ц. р. Однак проекту не проведено в часі бюджетової сесії у сенаті. Підчас теперішньої надзвичайної сесії сенатська освітня комісія прийняла більшістю голосів союмову стилізацію цього уступу. Зате сенат на пленарному засіданні 28. травня ц. р. ухвалив більшістю лише двох голосів — скреслити згадану четверту статтю, ухвалену союмом. Ось так проект повернувся знову сьогодні на засідання соймової освітньої комісії. А ця комісія поправку сенату, щоб четверту статтю скреслити — відкинула. Таким робом соймову редакцію в двох сакраментальних словах: „інші народності“ остаточно привернено знову. Коли не буде змозжх несподіванок і коли на найближчому засіданні сойму ухвала освітньої комісії сойму буде затверджена, проект стане законом. Боротьба за два слова починється.

Це все — адяється — дрібниці. Однак якби вони характеристичні для сучасних польських

політичних настроїв! Хтоб був припускав, що речником скреслення цих двох слів у сенаті буде б. прем'єр Януш Енджеєвич? Себто людина, яка вложила колись стільки особистої енергії і адібности саме в розбудову ідеї польської державности, як ідеї, що повинна бути надградя національній. Хтоб міг передбачити, що речники польської національної уніфікації на терені культури шукатимуть для себе аргументів саме в ідеї спадщини пок. маршала Пілсудського? Та що, врешті, ці найгарячіші речники уніфікації будуть рекрутуватися саме зпоміж сенаторів, отже людей, яким радше лицувало алагідювати шовіністичні висловки своїх молодших, соймових колегів... Тема цікава для дальших висновків, та ми залишаємо її з браку місця.

З приводу ухвали закону про „Фонд Народної Культури“ слід пам'ятати не лише те, що ми, громадяни, які платимо податки, маємо право домагатися теж опіки над нашою наукою і мистецтвом. „Фонд“ пригадає нам ще другу, болючу справу: коли державний польський нарід, що має свої міністерства і державні та самоуправні бюджети, а таким запалом творить окремі осередки опіки над своєю культурною творчістю, — то чи не є це показником і спонукою для нас, щоб і ми творили такий осередок опіки над нашою культурою? Боротьба за два слова цього закону каже, що боротьба за його виконання буде не менше важка. І не можна залишити. Але не можна залишити теж і справи створення власної опіки над українською наукою.

Маршал Пілсудський казав про своїх земляків: „дичіємо“. Щож ми маємо сказати про себе? Нехай на це питання дадуть відповідь наші культурники і науковці. Ми певні, що вона буде: дичіємо і найвищий час забратися до боротьби з загрозою повного нашого одичавіння.

В. К.

Великий Театр	щодня „КОРОЛЬ“	Великий Театр
------------------	-------------------	------------------

ЗАЯВИ РОЗПУКИ.

Чернівці, кінець травня.

Вже не раз звертали ми увагу на постійне погіршення українського стану на Буковині. Наводили ми все нові приклади сваволі підрядних чинників місцевої адміністрації, невпинну пресову кампанію проти „де існуючих зрутенізованих румунів“ та систематичну румунізацію дітвори.

Бачимо, як припинюють діяльність товариств, як звільняють та переїжджають останніх урядовців та вчителів українців — майже щодня. Коли ж і це не вистачає, то якісь повітовий сатрап ще дає наказ, щоб жандарми адірвали селянам пояс, коли на них видно „протидержавні барви“.

Недавно тому спинив один комісар поліції похід прочан, бо на одному церковному прапорі мали ті небезпечні національні українські барви. При цій нагоді висловився згаданий комісар образливими словами на адресу українського населення. Але й цей випадок — як і інші подібні — легко затушовують... Правда, висловлено грекокат. церкві офіційно „жаль з приводу такого прикрого випадку“ — з другої-ж сторони слідять за новими доказами „ірредентів“. І вкінці наїшли такий доказ у подвійнім (українським і румунським) написі церковної печатки та в українській мові, якою ведено листування.

Безпідставні домоси в пресі та неправдиві натяки деяких „учених“ промовців у парламенті довели до того, що українці в Сучаві втратили єдиний осередок, де чули свою мову — церкву, а грекокат. вікаріят у Чернівцях утратив свою адміністративну автономію.

Майже непомітно проминула й інша проречиста подія:

Товариство „Жіноча Громада“ та „Союз Українських Лікарів“ заснували у черновецькому „Нар. Домі“ лікарську пораду. Лікувались там не тільки студенти та міщани, але заходили туди й селяни. Це була знов достатня причина недоволення наших опікунів, бо вони бачили в тій лічниці тільки скрите „ліжко ірредентистів“. Не треба було чекати довго, як у „Нар. Домі“ появилася комісія, яка перовела слідство з огляду на „санітарний закон“ і, розуміється, наїшла різні „технічні недомогання та браки“ (це й не диво, бо лічниця не мала державних фондів ні санітарної помочі). Але анкетуюча комісія наїшла ще щось: таблицю з українським написом при вході.

Особливо вразили її старославянські букви, „дирлиця“, що її, мовляв, не розуміють навіть самі меншини... На підставі такої аргументації зачинено лікарську раду. Т-во „Жіноча Громада“ внесло відклик — з тим самим успіхом, що й грекокат. вікаріят у справі вивласнення своєї церкви в Сучаві...

Такі урядові заходи мабуть не вистарчають і тому поле до попису дістають і всілякі приватні організації.

Перед роками засновано „Лігу проти ревізіонізму“, звернену очевидно проти мадярів та болгарів. Ініціатором та дійсним провідником цієї ліги є Степан Полеску, власник найбільшого румунського націоналістичного щоденника „Універсул“. Завданням цієї ліги є не тільки поборювати ревізіонізм (мадярів у Семигороді, болгарів у Добруджі), але й боротися проти зросту комунізму в Басарабії (Совіти зреклись цієї „складової частини УССР“ — аж до відклику)...

А на Буковині має та ліга „овете місіонарське завдання“ привернути „блудних синів“ — австрійських рутенів до давнього матірнього рула. Сумніваємось, чи методи насильства та ненависті запевнять успіх таям „місії“.

Вже куди зручніше поступають „просвітні кружки“ середніх шкіл (колись цілком українських) із Кидманя, Вижниць, Вашківців та Чернівців і безнастанні виправи румунських студентів на північну Буковину.

Значимі, що і румунські студенти дуже розполітизовані (більша частина — „націоналісти“, розбиті на три головніші партії: залізних гвардійців, національно-християнської партії та фронтовиків), але всі вони ставлять свої національні завдання вище, як „ідеологічні спори“. А в нас це зовсім інакше — при відомих обставинах та слабому дорості нових студентів.

Більшість наших студентів адержувалась та стимується від щоденної дрібної роботи по товариствах у місті (про село нема що й згадувати!), а винятки тільки „протестують“ і то так, що спричиняють усе новий натиск сусідів та збільшують розсіяність серед і так майже незорганізованого громадянства.

Наслідки таких дешевих демонстрацій часом гірші, як хтонебудь міг сподіватися. Наприклад у „Нар. Домі“ в Чернівцях заборонили не тільки українські вистави, але й винаймати сальо на чужі вистави. Так утратив „Нар. Дім“ дохід, що

УКРАЇНЬСЬКА

СТОЛЯР СЬКА РОВІТНЯ
АЛ. КУШИКА

Давид, вул. Скарбівська 4. Д.

звичайно дозволяв сплачувати особливо високим вимірені податки (1) а перебудову „бурси“.

Федьковича“ таки припинено. Заборони та спеціальні оподаткування ми чувають гірше на провінції. Наприклад ще перероком закінчено будову Нар. Дому у м. Гібош — а дозволу на відкриття не можна отримати. Та, що домагалися дозволу та обстоюють за своїм праві мати „національний дім“ і просять в селі — терплять неодну прикрість від підрядних урядовців.

А проте нові префекти навчилися української мови і придобуються селянам нездійсненними обіцянками — аби не ширити недоволення і при цьому зеднати собі симпатію населення до „ліберальної“ партії.

Черновецький префект Винту дуже цікавився українським „націоналізмом“ на Буковині, прихильно ставився до тих наших „реформаторів“, які старалися розкласти наш загальний Румунський: державі не загрожували нічим такий „рух“, що обмежив свою діяльність до „ідеології в серцях“ та до абстрактної гри на „стабілізацію“.

Але йде загроза комунізму. І то зловж то „мирового кордону“ на Дністрі, який заселяють самі українці. Тільки задоволення цього населення, а не ратифікація договору із Совітами (відписаного Літвіновим) запевнить той „мір“ на Дністрі.

Жалуємо, що цього не добили коротко зорі — і то тим більше, що українське населення за всім доказувало свою добру волю до порозуміння. Становище, в якому опинилися у нас одноміліонові віткі українського народу, не дозволяє на інакшу поставу.

Новим, уже зовсім зайвим доказом тої доброї волі заощадити собі та сусідам непотрібні втрати та незаступних втрат, з яких скостіє тільки спільний ворог на сході, є заява черновецьких українських товариств та установ, передана військовій та цивільній влади у справі випадку із 25. III. ц. р.

Представники 15 (!) існуючих ще українських неополітичних організацій на Буковині заявили на спільній нараді, що „винажок на Шевченківському святі не стоїть у нікому зв'язку з діяльністю українських товариств“, що „асі вони осуджують цей нечуваний учинок з найбільшим обуренням“, що „будуть надалі пильнувати, щоб добре порозумілися та мирно співжиття, оперте на обопільній пошані, між українським народом і румунським росли та розвивались безупинно для добра обох народів...“ Цю заяву передано командантові 8-ї дивізії (що має нагляд над станом облоги), префектові та дирекції поліції.

Ми сказали, що така заява зайва, бо ще цього року зложив посол д-р В. Залозецький предсідник У. Н. П., одну подібну новорічну заяву префектові, а потім виголосив і подібну промову в парламенті. Однак беручи на увагу те, як поведатся наші сусіди з іншими меншинами (і то з меншинами приналежними до державних націй!), — то зовсім безоборонне економічно й політично незорганізоване українське населення не має під цю пору властиво іншого способу самооборони...

В цьому випадку не можна рівняти становища буковинських українців до становища в Галичині. Велику помилку роблять ті, що йдуть тими самими критеріями зовсім різних обставини.

Автім коли пригадаємо собі ту недавню нашу кволю свистунську деморалізацію, то признаємо, що не тяжать на нас тільки її наслідки. Тяжать на нас саме званих тих „примітивістів“. Вони громили всіх і вся а імя гідности націй. А потім заявили на суд таке, що самі поборювали. Не так вразила нас заява рід. „Самостійности“ студ. Григоровича, коли він осуджував свист свого друга, як красномовна відповідь „презідника та ідеолога“ адвоката Квітковського, що він задоволений іа життя в Румунії і не має причини протестувати.

Чиж у таким разі вище наведена заява тих останніх 15 могоканів українського зорганізованого життя на Буковині не стоїть вище за такої відповіді провідників та ідеологів буковинського „націоналізму“?

Куратор Гадомський відходить зі Львова.

Куратор Львівської Шкільної Округи Гадомський, відходить зі свого становища. Його наступником буде шкільний візитатор з Волині

Маріян Яворчиківський, який походить зі Львова.

За допомогу українському студентству.

СТВОРЕННЯ КРАЄВОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ АКАДЕМІЧНІЙ МОЛОДІ.

Після ліквідації Т-ва Прихильників Освіти, що піклувалось українською академічною молоддю, не стало осередка, який займався би справами допомоги українському студентству. Цю прогалину відчувало болісно в першу чергу саме студентство, яке живе в дуже важких матеріальних умовах. Зокрема в останньому часі, із загостренням господарської скрути, виникла konieczність покликати до життя чинник, що цікавився би справами нашого студентства, зокрема займався би матеріальною допомогою для нього. Справа організування такого осередка протягнулася через внутрішні розбіжності. Згодом цю справу вдалося узгодити. Покликано до життя Комісію-Матку, яка мала переговорити з різними нашими громадянами в справі приступлення їх у члени Краєвого Комітету Допомоги Українській Академічній Молоді.

Дня 1. червня ц. р. відбулася в льокелі Наук. Г-ва ім. Шевченка у Львові нарада громадян у справі створення такого комітету. Нараду відкрив короткою промовою голова Комісії-Матки

о. прал. Л. Куницький, після чого передав провід голові Наук. Г-ва ім. Шевченка проф. д-рові І. Раковському, що вказав на певну потребу організування постійної допомоги нашій академічній молоді. Описав о. прал. Куницький зложив короткий звіт з діяльності Комісії-Матки і запропонував членів до Краєвого Комітету Допомоги Академічній Молоді. Склад Комітету, що його творять наші найповажніші громадяни, зібрані однодушно одобрив. Його головою вибрали проф. д-ра Івана Раковського.

Після того о. д-р Іван Гриньох виголосив короткий реферат на тему „Матеріальне положення нашої акад. молоді“, а м-р Стецюк на тему: „Організація допомоги українському студентству“. На цьому нарада закінчилась.

Факт створення Українського Краєвого Комітету Допомоги Акад. Молоді викличе напевно загальне задоволення нашого громадянства. Бажаємо новоствореному Комітетові якнайбільших успіхів у його праці для добра українського студентства.

„Не хочемо унії любельської, хочемо йти до митр. Шептицького...“

Нові релігійні ферменти на Холмщині.

Ми вже подавали свого часу до відома, що в кількох місцевостях Холмщини, де дійшло до польонізації церковної відправи, населення має намір перейти на унію. Перед нами найновіша кореспонденція з Грубешівщини, найсильніше донедавна зорганізованого православного декамету, позбавленого відтак майже поголовно українських священників, що „для добра церкви“ мусили втікати за Буг, віддаючи свої місця представникам „залізної гвардії митрополита“. Ось лист:

Добромиричі, 24. травня 1937 р.

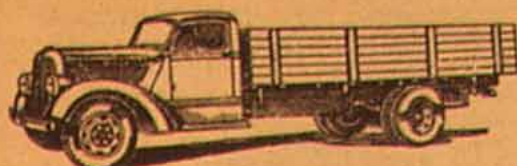
„У нас дальше кипить. На св. Миколи відправив уніятський священник св. всеношню з гоміною проповіддю.

Цілоденної проповіді слухали старі й малі, селяни й інтелігенти. Люди плакали. Навіть

наші комуністи роззявляли рота. Після св. відправи люди довго гуторили, розмахуючи руками. „Цілковито годимось на унію“ — казали, — „але хочемо бути залежними від митрополита Шептицького“. — „А що ж буде з нашими церквами? — говорили інші, — шкода їх, бо коли ми пішли на унію, церкви все одно зістнуть православними. Але ми і з цим погодимось, колиб тільки митроп. Шептицький нами правив“.

Таке було й у селі Пересоловичках...

Так виглядає вірогідна ситуація на Холмщині. Триває там стан постійної, перманентної релігійної неадапції і сваволі. Недавно писав д-р С. Баран у „Ділі“ про есентуальну парламентарну інтерпеляцію в холмських справах. Холмщина її чекає тепер ще з більшою тугою, ніж колись. Так як є, бути далі не може. Політика

Вантажне підвоззя

марки

„DODGE“ (Chrysler Corporation)

найновіші моделі на рік 1937.

9 ріжних типів, поклажа нетто від 750 до 6000 кг. Спеціально видовжене підвоззя на автобуси. Ціни конкурентні від зол. 5'700—

Інформації дає і демонструє: Представництво на Східну Галичину фірма

„Б Е К А Т Е“

Смз о. п.

у Львові, вул. Зиблікевича 13, тел. 295-01.

безхребетних батюшок веде до руїни православної церкви, вона підриває взагалі всяку віру громадян. В інтересі держави і церкви — заспокоїти релігійні домагання православного населення на Холмщині. Не треба створювати підстав для комунізму!

Гром.

Збори Підкарпатського Театру в Ужгороді.

В неділю 30. м. м. відбулися в Ужгороді загальні збори „Т-ва Підкарпатського Театру“, які мали бурхливий хід. Прихильники „Руської Автономної Партії“ д-ра Фенчика висунули на цих зборах свою власну листу проти листи офіційної компромісової. На зборах прийшло до гострої виїмки думок і остаточно свідомі українці покинули демонстративно салью зборів, заявляючи, що колиб перейшла листа фенчиківців, то цього вибору вони ніколи не признають. Після відходу українців приступлено до вибору і більшістю голосів вибрано кандидатів компромісових. Почесним головою вибрали губернатора Грабара, головою старосту міста Дудаша. До президії ввійшли: о. Волошин і Демко, членами стали: Хмеляж, Шпенік, Батин, Добощ і Камінський.

Хоч фенчиківці підготовлялися дуже сильно до цих зборів, усеж таки не скористали нічого і справу програли.

Ширіть наш часопис!

МАКСАНС ВАН ДЕР МЕРШ

БУНТ.

Райці зібрали нараду з вірними барона Гвібрехта. Вони порішили замкнутись у замку з залогом і протриматись, доки не прийде обіцяна бароном відсіч.

Замок, у серці міста, обіймав своїми мурами та каналами собор, ратуш і сполох, базари, давній замочок баронів і кілька „стеєнів“ як слід укріплення.

Одного ранку, по місті пішла вістка счиняючи загальне порушення:

— Замок замкнув брами.

— Я не мішаюся до того — сказав Карель ван Артембург. Він дивився через вікна зі скісними решітками на зелені та глибокі рови та браму з піднесеним мостом.

— Вони всі говорять про тебе — промовив його син — вони хочуть тебе мати своїм вождем, вони всі прийдуть за хвилину сюди разом з отцем Августом.

— Я не прийму їх. Що я виграю з того? Але всі в один голос скрикнули:

— Карле, Карле! Шастя, що ніхто не чує тебе. Ти — герой міста, ти, що нас усіх врятував від загибуні?.. Таж одно твоє ім'я..

— Саме, саме... через те не хочу ризикувати..

— Карле, скаменись. Чи тобі це говорити? Гові, що мав завжди за єдину мету сповнити обов'язок, тобі — найвідважнішому з відважних?..

Він поглянув на кожного з них по черзі: на батька, на дружину, на братів, на синів. І промовив з тривожним збентеженням:

— А чи певні ви, що це справді сповнення обов'язку?..

Вони не мали часу на відповідь. Неначе рик моря, що прорвало гать, юрба наповнила площу, з гомоном прибилась до мурів, видерлась до віконних решіток Артембургового дому.

— Карле! Ван Артембургу! З нами Карле! З нами Карлюсе!

Ентузіязм перейшов у шал. Ломано залізя грат.

— Впустіть їх, — сказав Ван Артембург.

Вони ввійшли — двісті скажених, з захрипими від крику голосами. А на дворі, знехевя залегла тиша. Це уклалася чернь.

— Чого вам треба? — спитав Ван Артембург.

— Мати тебе начальником, зруйнувати замок і жити вольними.

— Чом-же саме мене?

— Тому, що без тебе Карле, ми — ніщо.

Карель глянув по них. Він пізнавав їх усіх, цих старих робітників, цих фарбарів з синіми руками, цих сукновалів, цих крамарів, носіїв води, цих кепських ремісників, увесь цей люд зголоднілий і веселий, біля якого він жив змалечку. Він читав на цих нетерплячих і розогне них обличчях безмежну надію, одне невимовне благання.

Він обернувся до своїх, до відні, до друзів. Та сама надія, те саме тривожне вичікування зачаклувало їх. Але він ще вагаєсь.

— Чому саме я? Чому хочете, щоб я йшов?..

— Бо це твій обов'язок, Карле — сказав старий ткач.

— Мій обов'язок?

— Подумай про нас. Згадай наші злидні. Праці нема, а податки ростуть. Глянь крізь вікно на наші жінки, на наших дітей. Ти їх знеш, ти їм наш хліб і нашу юшку, Карлюсе. Ти вчився від нас казок і пісень, ти полюбив нас, хоч і вбогі ми. А тоді ми ще були щасливі, ми пра-

цювали, ми їли. А нині місто загибає, воно загине, коли йому не допоможеш. Щож, чи це не твій обов'язок? Послухай нас, Карле, послухай..

І всі, всі його друзі, його батько, брати, жінка та сини повторили:

— Ти повинен йти, це твій обов'язок, чуєш? — обов'язок.

Замок здобули ще того самого вечора, недовго перед північю. Рови засипано ломачем і хворостом. Сто п'ядесять мужиків під прикриттям дощаної заслони виважили тараном ворота. Битва точилась на подвір'ї. З вежі метано каміння, черепицю, ядра. Там скоронилось п'ядесяті воїнів зі старшиною та її родинами. Довкруги цієї башти люд надаремне покидав безліч трупів.

Тоді Ван Артембург наказав звести возами соломку та підпалити її. Полум'я огорнуло багром башту, залоскотало мури, знялось аж до даху, обхопило його та він провалився руйнуючи два поверхи. Брама башти відчинилась. Один із старшин вийшов, піднявши білий прапорець. Хтось із люду кинувся на нього, повалив, схопив за горло і зарізав ножем. Люд навалою рушив до башти, вирізував воїнів, старшину, жінок і дітей. Нищено та руйновано все, чернь п'яла від крові, несла містом голови, насажені на списи і везла серед прокльонів, виття, плачу й сміху тіла повбиваних ткачів і ремісників.

— Воля, воля..

Але війська барона Гвібрехта наспіли третього дня. Ван Артембург наскільки міг укріпив місто і придбав військової сили. Водночас, ще перед вечором, вислано вістунів до сусіднього міста, поспити в Карлового понятеля, старого

Кооп. „БАЗАР“ у Львові, Руська 3

продає

панчохи, скарптки, жіночі і мужеське
білля, шалики, краватки, рукавички
й інше

Великий вибір.

Дешеві ціни.

Роковини смерті Головного Отамана С. Петлюри у Львові та організаційні дисонанси.

В одинадцяті роковини трагічної смерті Головного Отамана Військ У.Н.Р. Симона Петлюри, львівська філія Українського Центр. Комітету відбула 25. травня ц. р. жалібні сходи. Полк. О. Кузьминський відкрив їх короткою промовою і запропонував вшанувати пам'ять національного героя повстанням та 15-хвилинною мовчанкою.

Після спогадів з останніх років життя С. В. Петлюри на еміграції у Парижі забирало слово де кількох промовців, які висвітлювали різні моменти з життя й діяльності Головного Отамана. Писню „Журавлі“ закінчилися сходи.

В день 30. V. ц. р. в Святоюрській православної церкві в год. 12.45 відбулася панахида за спокій душі Головного Отамана. На панахиду явилось численне українське громадянство і його чільні представники, які по берегах виповнили церкву та церковне подвір'я. Серед вібраних була велика кількість української молоді. Присутня була також численна делегація представників польської армії на чолі з

генералом Карашевичем-Токаржевським і делегація вищих представників цивільної влади на чолі з віцевоєводою Хмелевським.

Панахиду відправив військовий священник майор Сімашко в українській мові. Невідомо тільки, чому він відчитав свою проповідь спершу по польськи, потім по українськи: здається, що це була панахида для українців, уладжена українцями. Співав хор під орудою проф. Прокоповича. На превеликий жаль — хор спізнався щось на годину, співаючи раніш у Волоській церкві. Загалом організація панахиди була дуже погана та мусіла дуже кепську думку виробити у польських гостей-військовиків про організаційний хист аранжерів, надліпринських військовиків. Не було нпр. ні одного крісла для представників українського громадянства та польської влади, ніхто теж не тримав порядку.

Користаючи з панахиди, жіноцтво перевело збірку на бібліотеку імені Симона Петлюри у Парижі.

Присутній.

Не в імені комітету неінтервенції, лише в імені римського уряду.

ІТАЛІЙСЬКА ФЛОТА ДАЛЬШЕ КОНТРОЛУЄ ПОБЕРЕЖЖА ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Римські півурядові кола інформують, що не зважаючи на те, що Італія покинула комітет неінтервенції, італійська флота не покине еспанських вод, лише дальше вестиме контролю, але в імені фашистського уряду. Забирати італійську флоту з еспанських вод було би небезпечно, бо пристані червоної Еспанії могли би без перешкод заосматрюватися в муніцип та воєнні матеріали.

НЕБЕЗПЕКА МИНУЛА.

Льондонські та паризькі політичні кола стверджують, що в міжнародній ситуації дійшло до помітного віддруження. Німеччина покінчила свою акцію відплати за напад на „Дойчлянд“.

бурмістра Клявдіуса Вільверта відсічі. Була надія, що він насміє зі своєю жовтою. Проте жалоба по вбитих, криваві наслідки атаки на замок, а передовсім страх перед близькою та жорстокою розправою посіяли у багатьох в душі сумнів, докори та тривогу.

Барон Гвібрехт станув обом під містом. Мабуть він боявся відсічі Клявдіуса Вільверта. Так гадали, але наступ розпочався другого дня ранку, раніше, ніж того сподівались.

Почали бій на вулицях. Відділ облягаючих асиг на барках виплисти горі рікою, аивали бори, що замикали русло та проредер в північну частину міста. Ван Артембург вивів своїх заколотників із валів та намагався стримати ворога. Бій досередився виключно в цьому місці.

Ван Артембург шукав барона Гвібрехта. Він досяг його двічі, але не міг забити. Бився він з непокритою головою, з топором у руці. Троє коней впало під ним. Люди його плавали в крові. Різні йшли навіть на каналах. Човни зчіплювались, рибались. Тілища важко падали в ріку. Канали йшли на червоних водах трупи, відбивали кармізини грізної загрози. Ван Артембург довгий час мав біля себе отця Августа, того, що проповідував бунт. Він бився мов велитень, торочив черепи вимахуючи немом соломинкою яром прикованим до ланцюга. Бож написано є: „Не орудуватимеш ніколи мечем“. Йому залячували перемогу. Він відбрав ворогові північну башту валів, що прикривали ріку. Він висадив П. башта впала в ріку та перегородила її. Годі вивізувано влень людей Гвібрехта.

(Докінчення буде).

крім того Берлін і Рим усунулися лише від активної участі в контролі, наказуючи зрештою своїм торговельним кораблям і дальше підчинюватися міжнародній контролі.

Як лише вдасться знайти гарантію для кораблів, що переводять контроль (зрештою не лише німецьких та італійських, але й французьких

„Барсельона — вогнищем несупокою та постійної кризи“.

Під цим наголовком появилася в офіційній Генеральної Конфедерації Праці „Ле Пепль“ сензаційна кореспонденція з Каталонії; писав її визначний французький лівий журналіст Армелі.

Автор на вступі заявляє, що постійний нелад у Каталонії щораз більше дезорієнтує прихильців еспанської республіки і що зрешті треба сказати всю правду про те, що діється в Барселоні. Недавні заворушення в Барселоні були незвичайно грізні, це був початок справжньої нової громадянської війни в барикадах на вулицях. Причиною була з одного боку каталонсько-еспанська ворожнеча, а з другого боку постійна партійна боротьба в Каталонії.

Автор потверджує, що в Барселоні є часті екзекуції, т. зв. „нічних стеж“, що недавно ще заперечував і каталонський уряд і ліва преса.

„Те, що діється в Каталонії, пригадує подвиги гангстерів у Шикаго“ — пише Армелі і приписує те все фактові, що ніодна крайня партія не зуміла приборкати невідповідальних

елементів. Нпр. автор умовився на розмову з секретарем профсоюзу; коли прийшов, а бори застав уже когось іншого. Виявилось, що у міжчас секретаря профсоюзу застрілили.

ХОТІЛИ ПЕРЕРВАТИ СПОЛУКУ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА КАТАЛЬОНІЄЮ?

Як подають паризькі часописи, викрито планований замах на тунель на французько-каталонській границі, між французькою станцією Сербер з еспанським Порт Бу. Вночі з понеділка на вівторок границна сторожа задержала якогось італійця Кампелі; при ньому не знайдено нічого підозрілого, але французький комісар сторожі вернувся до тунелю, де біля місця арештування Кампелі знайдено термос, в якому була годинникова бомба, що мала велику вибухову силу. Догадуються, що Кампелі хотів висадити в повітря тунель, щоби перервати залізничне по'чення між Францією й Каталонією.

—О—

О. З. Н. буде співпрацювати з польськими партіями.

Дня 1. ц. м. відбулася чергова пресова конференція в домі О. З. Н. у Варшаві, на якій шеф штабу О. З. Н. полк. Ковалевський зясував представникам усієї преси без різниці політичних поглядів хід організаційної праці нового табору. Підкреслив, що О. З. Н. крім штабу має територіальні організації, що працюють у терені. В найближчому часі штаб О. З. Н. створить 4 засадничі кадри: господарську, світа праці, молоді й органу, що об'ємає всі організації суспільного характеру. Дотепер zorganizовано 19 міських і 7 сільських округ О. З. Н. Округи покриваються з воевідствами. Форма організацій міських і сільських округ О. З. Н. є перехідною, бо в майбутньому вони об'єднуються в одній ор-

ганізації. О. З. Н. переводить розмови з ріжними політичними партіями і на основі їх вислідів можна сміло сказати, що в Польщі дійшло до об'єднання в засадничих справах. Підкреслив, що О. З. Н. не буде розбивати політичних партійні організації, але змагатиме до співпраці з ними. О. З. Н. устійнила план політики щодо молоді, але про нього покищо ближче не хотів говорити. Заперечив, щоб О. З. Н. вів переговори з політичною еміграцією (Вітосом і товаришами — прим. Ред.). Вкінці заявив, що О. З. Н. не впливає на політику уряду. Заперечив теж поголоскам про недалеку появу пресового органу О. З. Н.

та британських кораблів), Німеччина й Італія вернутись до комітету неінтервенції, систему неінтервенції вдасться відбудувати.

„Двері до порозуміння зовсім не замкнені“ — твердить „Таї“.

Лише вашингтонський уряд занепокоєний. Державний секретар говорив з німецьким амбасадором, описав з еспанським і неофіційно висловив їм надію, що вони мирно поладнають інцидент з „Дойчляндом“ і з Альмерією.

26 УБИТИХ НА „ДОЙЧЛЯНД“.

Помер ще один моряк з панцирника „Дойчлянд“ є це вже 26. жертва нападу червоних літаків.

Червоні літаки бомбардували також британський воєнний корабель.

Британський шарже д'афер у Валенсії дістав наказ заперестувати проти того, що еспанський літак скинув бомбу коло британського воєнного корабля „Гарді“, що стояв на якорі недалеко Пальми на Майорці.

Порошок
до печення
Цукор ваніліновий

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Найсмачніший літній напій.

Коли настануть літні спеки, людина шукає якої прохолоди, що відсвіжує змучений спеком організм. Організм тратить в літі багато во-
через почення, тому і в літі появляється збільшення спраги. Людина не багато всяких охолоджувальних напоїв. До найсмачніших та най-
орівнішних належить холодне квасне молоко. Квасне молоко повстає в цей спосіб, що до мо-
ла дістаються мікроскопічно-малі живини т. стрептококи. Є це хвороботворчі мікроби, що
істо бувають причиною багатьох недуг, як
пр. всякого ропіння, запалення мигдалків, гор-
шкарлатини, кістного шпiku та ін.

Характеристичне, що та відміна цих злов-
их бактерій (т. зв. стрептокок киснення моло-
ка), є для людини зовсім нешкідлива, ба, щобіль-
ше, дуже пожиточна, бо викликає переміну со-
лодконого молока на квасне, яке є дуже здорове,
і вичислене і високовартне. Стрептококи квасного
молока антивують спеціальний фермент, що
причиняє переміну солодконого молока у квасне.
При тій переміні збільшується в молоці про-
цент білка (з 3,2 до 3,6 проц.), товщу з 3,5 на
6 проц., а зменшується процент вуглеводнів
цукрових тіл). Наслідком цього квасне молоко
є легше стравне і цим улегшує працю кормо-
ого проводу.

У кваснім молоці живуть різні відміни кис-
отворного стрептокока, тимто і смак квасного
олока буває різний, залежно від гатунку на-
заного мікроба. Бактеріологи можуть вибрати
обіру відміну стрептококів, що заквашує най-
мачніше молоко. Потверджує це знаний учей-
ий проф. мед. Буйвiд: він оповiдає, як то він
удучи раз „на кресах“ у гостині у знайомого
из знамените квасне молоко. Захоплений сма-
ом „схiдно-кресового“ квасного молока, він
игодував собі з цього квасного молока його
кухаря“ — стрептокока і цілий той бактерій-
ний розсадник, завіз собі домів, і тепер заква-
ує собі сам молоко, дістаючи такий сам смач-
ий продукт, як те „кресове“.

ПРИЛАДЖЕННЯ КВАСНОГО МОЛОКА.

Звичайно роблять квасне молоко так, що
наставляють у посудині звичайне сире, неварене
молоко; воно постоїть добу, а працюючі стреп-

тококи за той час переміняють його на квасне.
Одначе в приладженім таким робом молоці є
побіч стрептококів квасного молока, ще й інші
хвороботворчі бактерії. Ось так нпр. багато ко-
ров на селі хорую на звірinnі сухоти, тому в їх
сирім, непереваренім молоці може бути багато
заразнів сухіт, що можуть пошкодити людині.
Ось чому лікарі поручають робити квасне моло-
ко з молока коротко перевареного. Коли воно
уже прохолодне, тоді треба додати до холодного
молока ложечку спеціального молочного роз-
садника — стрептокока, якого можна у більших
містах легко дістати у кожнім бактеріологічнім
інституті чи робітні; такого розсадника стреп-
тококів можна дістати також у ліпших моло-
чарнях, де його продають під назвою „ляктолю“.

Так заціплене молоко треба вложити на дві
добы до креденсу чи спіжарки, не прикриваючи
нічим шклянкою чи посуду. По тім часі дістаємо
смачне і напевно здорове квасне молоко, вільне
від додатку шкідливих бактерій.

Коли вже маємо так зроблене квасне моло-
ко, то до другої фабрикації квасного молока не
треба купувати ні стрептококів, ні ляктолю, ви-
стане лише до посудини з перевареним молоком
дати ложечку попереднього квасного моло-
ка, а дістанемо знову таке саме добірне квасне
молоко і так поступати з кожним далшим.

ПРИКМЕТИ КВАСНОГО МОЛОКА.

Крім відживної вартости, має ще квасне мо-
локо ту цінну прикмету, що молоко в такий фор-
мі можуть пити люди, що не зносять звичайно-
го (солодконого) молока. Врешті тепер літньою
порою квасне молоко, відповідно холодне, пють
злупки, як прохолодний та освіжний напій.
В останніх роках признають лікарі квасному
молокові вартість також з огляду на його до-
бродійний вплив на кормовий провід. Квасне
молоко ділає на кишки легко прочищуючи їх
та легко дезинфекційно (зокрема квасне моло-
ко спричинене болгарською відміною стрептоко-
ка т. зв. йогурт).

Тимто квасне молоко повинно зайняти на-
лежне місце у відживі людини, головно літом,
як напій смачний, відживчий та здоровий.

Б. Г-й.

Ліси в околицях великих міст прочищують
повітря від масово витворюваного при видиху-
ванні людьми шкідливого газу т. зв. окису вуг-
ля. Зате дають вони багато кисня, такого по-
трібного складника для повітря, яким віддихає
людина.

Може найважливіше значіння має багатство
ліса для звіростану даної країни. Ліси — є тим
захистом, де дикий звір може жити сяк-так без-
печно від свого найбільшого ворога — людини.

Також важне значіння має ліс, як будівель-
ний матеріал та як паливо. Тому й не диво, що
ліси вимагають дбайливої опіки, бо є незвичай-
но пожиточні, даючи людині багато користі і
приємности, а не вимагаючи за те нічого.

ДІТИ ВІДМОЛОДЖЕНИХ ЛЮДЕЙ.

На однім науковім зібранні сказав славний
фізіолог Воронов, що відмолоджуваним ним лю-
ди дають дуже добірне потомство.

Воронов, як відомо, відмолоджує людей у
той спосіб, що заціплює їм полові залози
малп, головно шимпансів. Воронов каже, що ді-
ти, які походять з відмолоджених ним родичів,
визначаються добрим здоров'ям та високими
умовими здібностями. Переважно мають вони
добру вдачу і гумор. Своє твердження він під-
тримує великим доказовим матеріалом, бо зга-
даний учений перевів 2600 відмолоджуваних о-
перацій.

Усе-ж науково-лікарський світ ставиться з
недовірою до досвідів Воронова.

Тим не менше деякі випадки потверджують
твердження Воронова. Ось нпр. недавно до лі-
карського товариства в Ріо де Жанейро в Бра-
зилії прийшло письмо одного бразилійського
лікаря, що описує добродійний вплив відмоло-
дження способом Воронова на нащадків даних
людей. Цей лікар пише, що в 1927 р. один його
пацієнт багатий годівельник худоби піддався во-
роніаській операції, маючи тоді 53 роки. Перед
операцією бразилієць мав трое слабовитих, хир-
лявих дітей, зате по операції вродилось йому
двоє незвичайно здорових фізично і дуже ін-
телігентних дітей. Лікар, що це заобсервував
твердить, що без сумніву процес відмолодження
у батьків має велитенський добродійний вплив
на потомство відмолоджених людей.

Все-ж загально наукові кола в цьому ще не
переконані, тимбільше, що відмолодження дає
ще не все певні і далекосяжні висліди, і взагалі
відмолоджування людей є ще лише в стадії ек-
спериментів.

СОН НА РАТИ.

У наших часах все можна дістати на рати.
Тепер пробують і сон поділити на рати. Займа-
ється цим психолог д-р Гасбенд, що подав у
англійській психологічній пресі свої досліди
над сном „на рати“. Кожний знає з досвіду,
що найглибший та найбільш відсвіжливий сон
припадає на перші дві години сну. Дальший сон
уже слабший і менше нас зміцнює. Ось чому зга-
даний психолог постановив переконатися чи не
можна би спати кілька разів на добу у відступах.

Досвідним „кріликом“ була одна студентка.
Вона спала перших п'ять тижнів нормально 8
год. денно, під обсервацією дослідника, потім
скоротила час сну до 6 год. у двох „ратах“
по 3 год., відділених трьома годинами на сон.
Таким способом вона засипляла двічі одної ночі
і мала два періоди сильного, відсвіжливого сну,
а не як звичайно, один. Дослідник ствердив, що
такий сон має таку саму вартість, як нормаль-
ний восьмигодинний сон.

НАСЛІДКИ СПЕКИ У ЛЬВОВІ.

Жахливі спеки (до 45° С) у Львові, дошку-
люють мешканцям міста, де розпалені мурі ще
збільшують нездорову жару. В останніх днях
помітно у Львові велике число захоронь, як нпр.
масові запалення горла, мигдалків, катар носа
та горішних віддихових доріг. Це може вигля-
дає парадоксально, але є фактом, що до шпи-
талів та клінік зголошуються тепер люди з
простудою.

Є це у зв'язку з надмірним поченням тіла і
зі спекою. Зморена спекою людина, шукає на-
глої та сильної прохолоди, а виснажений орга-
нізм реагує на наглі температури такими про-
вами, як простуда, катар, ревматичні болі тощо.

Такі масові недуги виступають теж через
зменшену природну відпорність людини, визна-
женої спекою. З ханлиною коли та відпорність
захитається, набирають сили хвороботворчі за-
разні, що нормально нешкідливі живуть на по-
верхні нашого тіла в його проводах і в нашій
околиці.

АБСОЛЮТНО ПЕВНОЮ

ОХОРОНОЮ ПЕРЕД ГРОМАМИ

є ГРОМОЗВОДИ

фахово і доцільно виконані українською фірмою

„e-comp“ Львів, ул. Сикстуська ч. 29.

Тел. 203-30.

Кошториси й оферти безплатно.

Ліси в Європі.

Давніше, коли спустошено безладно ліси, Ев-
ропі загрозувало цілковите „вилисіння“. Одні-
че в новіших часах люди зрозуміли велику вагу
ліса і тепер у всіх краях Європи лісна господа-
рка управильнена законами, щоб запобігти над-
мірному нищенню деревостану даної країни.

Тепер майже четверта частина поверхні Ев-
ропи покрита лісами. В деяких краях Європи,
ліс займає навіть більше, як половину поверхні;
нпр. у Фінляндії є покритих лісом 69,4 проц.
поверхні, у Швеції 54 проц. своєї поверхні. Евро-
пейська частина СРСР, Австрія, Польща і Че-
хословаччина мають у себе 35 проц. своєї тери-
торії покриті лісом. Інші держави йдуть в такий
черзі: Німеччина — 25 проц., Норвегія — 20, Да-

нія 7 проц.; В. Британія і Ірландія, це майже без-
лісна країна, бо там всього 4,3 проц. поверхні
краю займають ліси.

Поза Європою найбільш залісненою краї-
ною у світі є Гвіана (95 проц.) у Полудн. Амери-
ці. Також інші краї Полудн. Америки, покриті
густо лісом.

Зате зовсім позбавлені ліса є такі країни як
Монголія, Ірак і Туркестан в Азії, Центральна
Австралія і Сагара. Це переважно пустинні чи
степові країни.

Ліс має величезне значіння для краю. Ліси
злагіднюють клімат даної країни, звочуючи
надмірну жару своїми запасами вогкості, —
є охороною перед вітрами та бурями.

Лише ощадністю здобудеш добробут і незалежність!

МІСЬКА КОМУНАЛЬНА КАСА ОЩАДНОСТІ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ВАЛОВА Ч. 7 І 9

та її Відділи при вул. Городецькій 51 і вул. Жовківській 71

приймають вклади ощадности почавши від 1 зол.
Щоби дати змогу купцям і промисловцям помі-
стити денні торги в касі, урядові години у вклад-
ковім відділі щодня до год. 1930.

За вклади та їх опроцентування ручить Громада
міста Львова цілим своїм майном. 83-?

СТОРИНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Символи, які кермують щастям.

Є люди і є їх куди більше, як ми собі це уявляємо — які на зовсім незаметні дрібниці звертають дуже пильну увагу, бо здається їм, що саме ці незаметні дрібниці мають великий вплив на щастя людини. Із цього замилування до малих річей родиться згодом любов і віра в таємниці та різні маскоти.

Китайська лялечка

У другій половині XVIII. ст. купив один французький аристократ маркіз де Монтерай на якійсь ліценції китайську лялечку. Маркіз сам не знав чим це пояснити, але в ньому зародилось якесь дивне переконання, що ця мала незаметна китайська лялечка принесе йому чимало щастя.

Так як вся французька шляхта, так теж і маркіз де Монтерай попав згодом у кривавий млин французької революції. Ціле його майно розграбили і він сам мусів покидати свої добра та втікати з життям. З цілого майна залишилась йому тільки китайська лялечка. Маркізові вдалося добитись із своєю маскотою до Руену. Очевидно, що "лялечку щастя" мав він зі собою. В Руені опинився він без аломаного гроша при душі і станув по середині дороги безрадянний, що почати з собою далі. Про переїзд до Англії не міг навіть думати без грошей. Коли він так роздумував над своїм нещастям і безвихідним положенням, гривчись оттак собі китайською лялечкою, пальці натрапили на скритий на плечах гудзик. Коли натиснув таємничий мініатюрний механізм, отворилася перед ним мала тайна скринька і в ній жінка індійських золотих дороговціностей. Продавши дороговціності міг виїхати до Англії.

Немов добрий дух.

Згодом лялечка зміняла ще не раз своїх власників і за кожним разом підтримувала свою славу, що власникові приносить вона щастя. Один із власників став небагом після того, як лялечка попала в його дім, багатим чоловіком, перевівши успішні спекуляції на біржі.

Інший власник дістав несподівано велику спадщину. У 1908 р. тодішня власниця лялечки зникла до Месини. Жахливий землетрус зруйнував цілий її дім, тільки ця мініатюра де була лялечка і де сама власниця стояла, немов якимсь чудом урятувалась: залишилась зовсім ненарушена.

Останню свою ролю відіграла китайська лялечка перед двома роками. Молода французька Сибіля Брель опинилася без праці і без засобів до життя й наложивши на себе руку. Її відвезли до лікарні. Негайно дістала вона повідомлення, що якийсь її кривий, якого вона зовсім не знала, залишив їй доволі великий ма-

еток. Одночасно дістала вона й китайську лялечку в дарунок. Також підчас подорожі до Каїро, де вона мала погасити різні формальності, не покидало її щастя. Вона познайомилася з молодим чоловіком, одним із найбагатших людей Єгипту. Небагом стала вона його жінкою. Історія китайської лялечки збагатилась в ще одну нову романтичну подію.

Чудотворна табакерка.

Перед двома роками помер в Америці старший поліцейський урядовець Й. В. Крейг. У його житті теж велику ролю грав талісман. У цьому випадку була це звичайна нікелева табакерка, що служила Крейгові як папіросниця. Батько подарував йому її з приміткою, щоб він уважав цю табакерку завжди як символ щастя.

Крейг пережив чимало різних пригод у своїй молодості. Він був по черзі ковбоєм, дроворубом, шерифом і шерфом. Підчас праці в лісі вибухла у бар'яці, в якому він мешкав, пожежа. Двох товаришів, які разом із ним у цій самій хижі мешкали, стали жертвою вогню. Крейг завдячував рятунку тільки цій обставині, що майже перед вибухом пожежі загубив свою табакерку і пішов її шукати доволі далеко від бар'яків.

Інший випадок трапився йому підчас виїзду за шкурами у Північній Канаді. На Крейга напав двоє грабіжників, які хотіли загартувати роздобути важким трудом шкури. Підчас бійки Крейг збив одного напасника з ніг, але другий вдарив його з цілою силою ножем у груди. Однак зістрія попала на тверду нікелеву накривку табакерки так, що Крейгові нічого не сталося і він унешкідливо також і другого бандита.

Важка рана.

Згодом, коли Крейг служив підчас світової війни в американській армії, станула йому нікелева табакерка в пригоді. Недалеко від нього вибухла граната і один розірваний кусень пролетів стіну табакерки і застряг безпосередньо між папіросницею і серцем. Якби не табакерка, не побачив би вже був Крейг більше ніколи Америки. Також пізніше, коли він служив при поліції, врятував нікелева табакерка ще не раз Крейгові життя у боях з різними гангстерами.

Кілька тижнів перед своєю смертю виїхав Крейг човном на повне море. Раптом висока хвиля перевернула човен і Крейг з важким грузом доплив до берега. Але загубив підчас цієї пригоди свою "табакерку щастя". Цю страгу відчув він дуже сильно, бо вірив що страта талісману є поганим віщунством. І справді небагом він занедужав і вмер. Так дивно якось воно зложилось, що його смерть стала немов нещасливим наслідком втрати нікелевої коробки.

— 0 —

Спішіть з підпискою у ділі у

пром-банку

за 1936 р. виплачено
уділовцям 3% дивіденди

Львів, ул. Гродзіцьких 1. І. п.
Тел. 292-15. П. К. О. 506-778.

Спомини журналіста.

Пригоди і містифікації французького журналіста.

Відомий французький письменник-гуморист Жорж де ле Фушардієр знаменитий фейлетоніст починав свою кар'єру, як і всі журналісти від репортера. Недавно помістив він у паризькому журналі "Конфесіон" свої спомини про найкомічніші події, які трапились йому були ще тоді, коли він вів для малих часописів "хроніку подій".

Драма підчас карнавалу.

Одного разу редактор хроніки доручив молодому репортеріві написати 50 рядків про любовну подію підчас паризького карнавалу.

— По змові шобнебудь, тільки не банальне — додав ще при кінці редактор.

Де ля Фушардієр не знайшов іншого способу, тільки написав репортаж про подію, якої ніколи не було: про намагання самовбивства жінки, яка вискочила з вікна 5. поверха тільки то-мо то чоловік заборонив їй одягнути карнавал-

ловий костюм. Репортаж видрукували під величезним наголовком.

Автор цієї сенсації провів неспокійно ніч. Що буде, коли якийнебудь часопис відкриє брехню. Рано переглянув він схвилюваний свіжі часописи. Всі часописи промовчали подію, тільки "Фігаро" подав на 300 рядків "розмову" свого співробітника з самовбивницею.

— І цього ранку зрозумів я акінці, що таке журналістика — признається де ля Фушардієр.

Летунський репортаж.

Після цієї пригоди молодий репортер набрав віри у власні сили. Коли місяць пізніше доручили йому написати репортаж про летунські змагання, які починалися в 8. год. ранку, він виспався до 10-ої години і написав прегарний опис змагань: механічні півні, перемога людини над воздухом, геройські подвиги летунів.

закоплення юрби — все було змальовано найкращими кольорами, і найчутливішим способом міністра війни Верто, який на зовнішніх змаганнях зложив побачення летунам.

В полудне де ля Фушардієр приніс свій репортаж до редакції і положив на столі редактора хроніки. Він прочитав і подивився на репортаж таким оком як на пса.

— Що сталося? Чому ви так леді, редакторе? — запитав затрівожений репортер.

— Сталося те, — почав крізь зуби підписувати редактор — що підчас змагань летунів юрбу і пропелером відірвав голову міністра війни Верто.

Річ ясна, що такої есентуальності талановитий репортер не міг передбачити.

Трикутник Наполеона.

Після крадіжки "Джіоконди" з Лувру, редактор часопису, де працював Фушардієр, почав акцію за скріпленням охорони музею вночі. Де ля Фушардієр вилучив такий "доказ" щоб довести як-легко можна красти шедеври, небудь виставленого в музею на приміщенні показ, він украв з вистави воєнного музею трикутний капелюх Наполеона. Счинився шум, тривога і щойно на другий день він заскріпав трикутник. Часопис матиме змогу скріпити свою становище.

Як сказав — так зробив. Вийняти з вистави трикутний капелюх, сховати його під плащем, вийти з музею було дуже легко. Один одиниць сторож дрімив спокійно на крилі підчас цієї операції. Однак найгірше те, що ні на другий ні на третій день, ні по тижневій управі музею не счинила ніякого алярму. Ні один часопис не дав навіть словечком про крадіж. Вийняти Фушардієр рішив сам піти до музею та на місці допросити дирекцію в'яснення. Невже ніхто не запам'ятав страти.

В музейній салі ждала репортера несподівана. У виставовій вітні, на червоній подушці пишався сірий трикутний капелюх. Дирекція заприїмтила крадіж і... знайшла вихід з клопітливої ситуації.

У БРАЗИЛІ ВІДКРИЛИ НОВИЙ МІНЕРАЛ.

У Бразилії викликала величезне зацікавлення вістка, що її подав поважний часопис з Ріо-де-Жанейро "Діаріо да Манха", буцімто німецький інженір Вілбер знайшов у копальнях між устями Паракіба мінерал, з якого можна добути газ гелій. Досі, як відомо, такий дорогий газ можна добути тільки з отримання із спеціальним мінералом, який є тільки в кількох місцях Західної Америки та в малій кількості в Канаді.

Якщо з бразильських копальень міг можна буде справді добути гелій, був би це величезний успіх Бразилії і повітряного плавання. "Діаріо да Манха" повідомляє, що губернатор стеїту Паракіба Аргеміро де Фігуейро дав доручення вести дослідні розшуки, яке значення може мати продукція гелію для його стеїту. До столиці стеїту Жозе Песоа доставлено 24 пробки цього мінералу. Стеїтовий уряд передав негайно їх до міністерства хліборобства у Ріо. Інженери, які працюють у паракібських копальнях є тієї самої думки, що їх німецький товариш і заявляють, що з цього мінералу можна справді добувати відомі в кількості гелію. Бразильська преса пише, що Бразилія здобувши гелій не робитиме Німеччині ніяких труднощів, тому, що гелій, як газ неспалюваний дає запоруку найбезпечнішої навітряної подорожі. Назву нового мінералу трикутник покинув в тайні.

АПАРАТ ДО МІРЕННЯ АПЕТИТУ.

Одна з фізіологічних лабораторій Rockefeller'ського інституту, яка займалася справами харчевими робить саме тепер дослід на апаратом, який дасть змогу змірити апетит.

Як відомо, виділювання слини є пропорційнальне до апетиту. Змірявши скільки слини можна теж ознaczyć розміри апетиту. Шлях, що вказівка "слинометра" підскакує до горла коли у присутності досліджуваної людини говорять про різні смачні страви. Дослідники вказали, що малювані картини страв більше подразнюють апетит, як сіро-чорні знімки.

— 0 —

ВЕСЕЛІ.

У школі.

Учитель: Петруся, який то буде час, коли скажу: "Я буду їсти."

Учень: Неозначений!

Учитель: Чому?

Учень: Бо ми їмо обід часом в першій годині з часом в третій.

Сенсаційний присуд у луцькому процесі.

Голосний процес у Луцьку закінчився у вівторок 1. ц. м. не менше сенсаційним присудом. Отже трибунал окружного суду признав частинно закиди, що їх видвигнула єндешка партія проти редакторів „Волині“, тижневика воєв. Ю. професійного, за правдиві. На цій основі засудив відповідального редактора тижневика „Волинь“ Зигмунта Седлещького на 4 тижні арешту і 200 злот. гришні, але виконання кари трибунал припинив на 2 роки. Другого редактора адв. Яна Лешинського, який підписував за редакційний комітет, суд звільнив від вини і кари. Слід пригадати, що „Волинь“ помістив статтю п. н. „Без Пилсудського“ закидаючи єндекам шкідливу, протидержавну діяльність на Волині.

В мотивах трибунал прийняв за доказане, що „стороннство народове“ баламутить своєю діяльністю публичну думку польського громадянства і змагає захопити владу. Суд ствердив, що годі подумати собі, щоб у правовій державі, якою є Польща, політика вояводи могла бути розбіжна з політикою центральної влади. Тому суд вислімував цю можливість зі своїх міркувань. Суд признав, що „стороннство народове“ піддає своєю діяльністю довіря польського громадянства. Зате долучені до актів статті з єндешького органу „Слова Польського“ з років 1922/24 не свідчать про зневагу вожда народу, бо вони є лише впливом політичної рознузданості „стороннства народового“. Далі суд прийняв, що оборонці підсудних редакторів не перевели доказу правди, щоб єндешка партія висмівала національні святощі. Вкінці стаття п. н. „Без Пилсудського“ вдаряє в консолідацію польського громадянства на Волині, а сам процес відбувся голосним відгомном у Польщі. Тому трибунал засудив відповідального редактора. Оборонці засудженого редактора зголосили від цього присуду апеляцію.

Чому Гамарнік відобрав собі життя?

Самогубство заступника комісара оборони начальника політичного управління армії Гамарніка викликало в Москві чимале враження. Гамарнік від 1927 р. був при кермі політичного виховання червоної армії, а також був другим заступником Ворошилова. Гамарнік повинен свою службу дуже льояльно. Тепер, коли останні декрети знову високо піднесли політичний провід армії, отже й роллю Гамарніка — його самогубство тим більше загадкове.

Гамарнік належав до старої революційної

гвардії, яку Сталін тепер винищував як „троцькістів“. Це мабуть і заломало Гамарніка психічно, а решти доконала деградація його найближчого приятеля Тугачевського. На другий день після оголошення декрету про воєнні ради преса почала нагальну критику дотеперішніх метод виховання червоної армії, за що Гамарнік особисто відповідав. Також говорено, що це Ягода обтяжив зізнаннями Тугачевського та Гамарніка.

(АТЕ.)

Українець - представником міжнародної організації.

Як подає італійська преса, організація чужинців-журналістів, т. зв. КАУР („Конфедерация Асоцие Універсалина Рома“) зложила на місці, де основано Рим, вінок з представниками всіх на-

родів, об'єднаних в організації. Привітну адресу від управи КАУР-а відчитав колишній український дипломат п. І. Токажевський-Карашевич.

Тринацятий мільон.

Тринацятий раз відбулася в дні 31. травня ц. р. тягнення мільона золотих, як головної вигри четвертої класи 38 Клясової Лютерії.

Цим разом „фєральна тринацятка“ була безсумнівно предметом загального пожадання, а впадала на число 104.217, що його набули в одній із львівських колектур.

У найближчому часі подамо подробиці про вибранців фортуни, покищо лише зазначаємо, що співвласниками поодиноких чверток є мешканці Замостя, Борислава і Львова: п. п. С. К., О. Г., Й. М. і Фр. Ц. Займають вони різні су-

спільні встановища. Є між ними купці, урядовці і робітники.

Льосуванням мільона і дальших на цей день ще інших вигр, закінчено трицятьвосьму Клясову Лютерію. Тягнення першої класи дальшої — трицять дев'ятої Лютерії піchnється в дні 22. червня і триватиме п'ять днів. Воно дасть змогу витрати сто тисяч, п'ятьдесят тисяч, п'ятнацять тисяч, десять тисяч, п'ять тисяч та багато інших квот.

Час подумати, щоб засобитися в льос до тої класи.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ В ГОЛІВУДІ.

У фільмових заведеннях у Голівуді 2.500 робітників і техніків вернулося нині (середа) рано до праці.

НОВИНКИ.

— Літницько — Дора — Пансіон Ремісничої Фундації Імени І. І. Кокорудів приймає від 15. червня літників. Достатній, вибагливий харч, ціни приступні, ближчі інформації дає: Управа Ремісничої Фундації, Дора, Яремчанська 54.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глузевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймає футра до переховання літом.

— Радіо „Ергон“, українська виробня радіоприймачів, поширена і перенесена до нових приміщень при вул. Сикстуській ч. 48 поручає П. Т. Громадянам свої першорядні вироби. 917

— „Гамалія“ в радіо. Шевченкову п'єсму „Гамалія“ в польському перекладі Йосифа Лобозовського виставить варшавський радієвий театр уяви в п'ятницю, 4. ц. м. Початок в год. 16.15. Аудіцію для радія виладили Волод. Ковальчук і Збігнев Ліпчинський.

— Збірну прощу на Ясну Гору в Гошові організує ініціативний комітет, зложений із зборівського декана о. Вас. Кулика, золочівського декана о. Вас. Кедринського, олівського декана о. Ів. Костельного та поморянського декана о. Волод. Кармазіна. Ясна Гора в Гошові коло Болехова слава чудотворною іконою Богоматері, що святкує цього року 200-ліття своєї появи та збудовання монастиря. Гошівська церква побудована на високій лісистій горі, серед прекрасної гірської околиці над рікою Свічею. Про це виде 28. ц. м. із Зборова окремим туристичним потягом, приймаючи по дорозі нових про-

чан. По дорозі задержиться у Львові, де одержить благословенство митрополита Шептицького, а звідсіль поїде через Стрий до Болехова, де можна буде дістати нічліг і прохарчування. Подорож туристичним потягом геть і назад коштуватиме 7 злот. 30 с. і цю суму слід прислати до рук ковітету найпізніше до 9. ц. м. Всякі письма у справі богомілля висилати на адресу: Гр. кат. парохіальний уряд у Зборові, а гроші на адресу: о. Василь Кулик, парох у Зборові.

— Перенесення. Новоіменованого чортківського старосту д-ра Качковського перенесено на рівнорядне становище до Стрия.

— Промислові ліцеї у Львові. З початком шк. року при державній технічній школі у Львові будуть утворені два промислові ліцеї: дороговий і механічний при рівночасній ліквідації в цій школі відділів дорогово-водного та електро-механічного. Фахові ліцеї в порівнянні з дотеперішніми технічними школами мають вищий науковий рівень і будуть приймати тільки кандидатів, що скінчили 4-класову загальноосвітню гімназію або шесту класу гімназії давнього типу.

— Автобус з Коломиї до Космача. Як що року так і в цьогорічному сезоні урештємлено державні автобуси на лінії Коломия-Космач.

— Іспит зрілості в державній гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі. Письмений іспит зрілості в перемишльській державній гімназії з українською мовою навчання відбувся від 10. — 15. травня, устний від 22. — 31. травня під предсідництвом директора заведення п. Степана Шаха. До письменного іспиту зрілості приступило з двох відділів кля VIIa і VIIb у цім році 80 абітурієнтів. На основі письменної частини іспиту відпало 6 абітурієнтів і до устної частини іспиту приступило 74 абітурієнтів. При устнім іспиті репообовано 11, що разом з попе-

редніми 6 становить 17 репробованих, або 21.25 проц. Зложило іспит зрілості 61 абітурієнтів, а саме: Александер Володимир, Багричівський Зиновій, Бадан Олег, Бандрович Богдан, Баюс Теодор, Банк Василь, Брановський Богдан, Васьота Михайло, Владичинський Дмитро, Войтович Юліян, Гаєцький Роман, Гайдукевич Іван, Гамівка Ярослав, Гасько Захар, Городецький Роман, Гурко Мирослав, Гучко Олександр, Голембівський Степан, Жук Мирослав, Зятів Іван, Кишакевич Юрко, Коломиєць Лев, Коропей Ярослав, Костюк Володимир, Кошик Мирослав, Кропивницький Йосиф, Куціль Маріян, Лазурко Олександр, Луцейко Ярослав, Малецький Лев, Малецький Мирослав, Мандиук Богдан, Маринович Роман, Мартинович Ярослав, Мельничок Іван, Мричко Ярослав, Мякий Юліян, Оленяк Володимир, Очабрук Анатоль, Павлишин Володимир, Панько Микола, Перейма Кость, Петлюх Олександр, Подільчак Михайло, Поліха Володимир, Попадюк Богдан, Рибак Роман, Романик Володислав, Сайк Григорій, Салуз Володимир, Світлик Теодоз, Станько Петро, Тимчук Кость, Тисовський Тарас, Усцький Мирослав, Фаріон Євген, Федун Григорій, Фірко Іван, Фурт Аківа, Цюк Омелян, Чавс Роман, Шехович Лев, Шеснюк Йосиф. — Як бачимо, то цьогорічний іспит зрілості в Перемишлі переведено дещо гостріше, як у попередніх роках.

— Нові евіденційні номери постерункових. З днем 1. ц. м. змінено нумерацію і спосіб ношення евіденційних номерів постерунковими державної поліції. Замість дотеперішніх номерів на шапці постерункові у службі мають носити маленькі круглі таблички, прип'яті по лівому боці над горішньою кишенею. Постерункові, будучи поза службою, обов'язані носити свої евіденційні таблички при собі.

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
у Львові, вул. Кордецького 30.
Тел. 26 0-04. ПКО 503.881.
поручає власні вироби найкращої якості:
ПАСТУ до взуття „Елегант“ терп. і воск. у всіх
красках
ПАСТУ до взуття „Елегант“ лано, в тубах у всіх
красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеру-
ючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до білля помазкову і
корону — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до
шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну
і білу — МУХОЛАПКИ. 930

— Львівська хроніка. На хірургічній клініці помер 28-літній Генрик Видрих, урядовець фабрики консерв Рукера, наслідком ран, одержаних ножем різника Добжанського. — В цегольні Домашевича при вул. Зеленої застрайкувало 70 робітників наслідком конфлікту з піднаємцем Штайном.

— Краєва хроніка. В Сереті під Чортковом утонув підчас купелі учень Вінцентин із Вигнанки Горішньої. Його товариша, що також тонував, уратували. — Особовий потяг, що їхав із Борщова до Чорткова, наїхав на 14-літню Марію Копер, що пасучи худобу, заснула на залізничному шляху. — До хати Фр. Прайзнера в Самборі Середньому дісталися злодії та екрали готівкою 85 злот. і гардеробу вартості 300 злот. Під час утечі один зі злодіїв стріляв до Прайзнера. Як підозрілого в крадіжці поліція арештувала якогось Михайла Бегуса.

— Пожежі. 30. м. м. вибухла пожежа в столілі Казимира Теодоровського в Фірлевіці (пов. Золочів). Згоріло п'ять хат і сім господарських будинків. Пожежу спричинив 7-літній син Теодоровського, що бавився запальничкою у столі. — У Березові (пов. Самбір) пожежа знищила п'ять хат і господарські будинки, заподіяючи шкоди на яких 5.000 злот. — У лісі Окт-

В дошкульну спеку
найздоровіший і най-
дешевший напитек
це
солодке й заквашене
пастеризоване молоко
■ МАСЛОСОЮЗУ ■

Гляватою в Добростанах згоріло дерево вартості понад 400 зол. Пожежу спричинив через необережність один селянин, що купував дерево, та запалив вогонь, щоб обігнати мухи від коней. — У Черняхівській області вночі стирли трохи на шкоду М. Лінга з Городка. Школи є на 1.500 зол. Вогонь повстав наслідком необережності нічного сторожа, який курив коло стирти. — У Ямницькій станіславській повіті згоріло 10 хат і господарські будинки, почасти з інвентарем. Тієїж ночі на другому кінці села повстала ще грізніша пожежа, згоріло 13 хат і господарські будинки й інвентар. Загальної шкоди є на 12.520 зол.

— 15 літ в'язниці за вбивство тестя. Золочівський суд присяжних засудив на 15 літ в'язниці та втрату громадянських прав на завжди Петра Паламаря із Соколівки за вбивство свого тестя Олександра Тиховещького під час сварки за дрібницю.

— Жертви вибуху гранати. У селі Мельники Річницькій (берестейській повіті) під час розбирання запального від артилерійської гранати вибух зранив 10 осіб. Із них помер Василь Захарчук, який найшов запальник і його 5-літній син Іван. Інших ранених перевезли до шпиталю. Між раненими є теж один 80-літній старець і 3-літня дівчинка.

— Загадочне вбивство. На полі біля села Буцинь Ковельського повіту знайшли тіло 45-літнього Йос. Сосичнера із села Суровиці. Стверджено, що Сосичнер вибрався був фірою до села Вижви, де продав одному селянинові кусини грунту за 270 зол. Підозріння паде на того селянина, якого арештовано. Придержано теж візника, що їхав з ним фірою і не вміє дати розумних пояснень, як дійшло до дугоубства та грабунку.

— Окупаційний страйк розпочало 30 працівників у домопідприємстві щоденника „Ютра“ у Варшаві, яким не виплачено належності за працю. Цю газету припинено, як відомо, після викриття скандальної ефери одного з видавців, Сендліковського, який злефравдував кождо 80 тисяч зол. на шкоду дир. Поплавського. Крім того ошукав інших людей. Делегація покриджених працівників „Ютра“ звернулася зі скаргою до прокуратури.

— Розстріляли трьох священників. Як повідомляють із Риги більшовики розстріляли недавнього трьох православних священників, Івана Смирнова, Константина Сковорода і Микола Івашкевича. Вони втікли з концентраційного табору, що знаходиться біля фінсько-російського кордону. Більшовики зловили їх і засудили на смерть. В концентраційному таборі держали їх на „шпигунство в користь капіталізму“.

— Аліфаветизм більшовицьких агітаторів. „Комсомольская Правда“ повідомляє, що рівень освіти партійних агітаторів, які ведуть пропаганду серед селянства, дуже низький. Навіть в московському районі із 3.247 агітаторів 2.084 скінчили тільки всесвітню школу. Це переважно люди напів грамотні, що в листі на 100 слів роблять 75 орфографічних помилок. Отже політичним вихованням молоді і селян кермують піваналіфавети.

ВЕЛИКА ФІНАНСОВА АФЕРА У ВАРШАВІ.

Міліонів втрати державного скарбу.

Перед кількома днями поліція і митна сторожа арештувала на летовищі Окенце у Варшаві одного подорожного в останній хвилині перед відльотом літака. В його валізі з подвійним дном поліція знайшла закордонні девізи на загальну суму понад мільон золотих. Виявилося, що арештований є мадярським громадянином і членом міжнародної ватаги пачкарів девізів. Ватага пачкарів співпрацювала з міжнародним банком, який розвивав діяльність в державах з девізовими обмеженнями. В „банку“ можна було купити в довільній кількості девізи усіх країн. Пачкари могли довго розвивати свою діяльність тому, що їх провідником був один міжнародний фінансист.

25-ліття школи ім. Кор. Данила у Львові.

На кілька літ перед світовою війною повстала на Жовківському передмісті школа, тоді з маленькою перервою у 1915 р. сповнило до сьогоднішнього дня з повним успіхом своє завдання. До неї ходять діти найбіднішої верстви українського громадянства і заповнюють нині, як і все заповнювали, численною фреквенцією всі відділи 6-тикласової школи. Цілі тисячі вихованців цієї школи зняли вже місця в громадянській праці та переводять у діло те, чого навчилися у своїй рідній школі. Цього року школа ім. Кор. Данила святкує 25-ліття існування і виховної праці на найстаршому передмісті Львова. Ювілей цей дасть змогу банжче приглянутись успіхам праці цієї важкої установи, натішитись нині, чи може занедбані або невикористані справи ще на час направити.

Старшина кружка ім. Кор. Данила проголо-

шує цей рік 1937/38 ювілейним роком своєї школи і кличе до всіх Громадян-Освоєних, перших і дальших будівничих цієї установи, колишніх і теперішніх учителів (людей) і до Тебе, дорога мати, що часом своєю наукою знайома історією зах ювілейного року школи! Послужить своїм досвідом, знанням, пам'яттю чи матеріальними добрими справами! Вже в днях 12 і 13 червня ц. р. святочиними богослужбовими й академією зачитється наш ювілейний рік. Всі точки того свята виконають бувші і теперішні учні нашої школи. Четвер століття за нами, перед нами ціла будучність! Всі разом станьмо до праці!

Привіти, письма, фотографії і грошові жертви слати на адресу Кружка: Львів, Бальсогова 3. о. А. Каштанюк, голова Кружка, Ол. Сандович, секретар.

Делегація селян інтервеніює за землею.

В понеділок 31. м. м. львівський воєвода п. Білик прийняв у парцеляційних справах делегацію селян з громад: Любича Князі, Любича Камеральна і Дениска, пов. Рава Руська, під проводом пос. д-ра Романа Перфещького. В склад делегації входили о. парох Гнат Заяць, Василь Савойка, Михайло Онисимович та Іван Швед з обох Любич і Трофим Пістун, Олександр Моргал, Іван Кудрик і Степан Сподарик з Дениска. Делегати вручили воєводі меморіали у справі переведення сусідської парцеляції на мастках Горювіша у Любичі

Королівській і Райсів у Денисках Старих та за нехання колонізації, засовуючи незвичайне розділення селянської посілости і перенаселення пошмих громад. Воєвода заявив, що в межах устійлених урядом засад візьме під увагу в значній мірі домагання місцевого населення при остаточній означенні контингентів для сусідської парцеляції, відповідно до висоти розділення селянської посілости і перенаселення згадає сіл.

Останні вісти.

МІН. СВЕНТОСЛАВСЬКИЙ ВИХАВ ДО БУДАПЕШТУ.

В середу 2. ц. м. рано мін. Свентославський вихав до Будапешту.

МАСОВА ВТЕЧА ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

АМОРЕБІСТА, 26. 6. ПАТ. Аван повідомляє, що урядові війська пішли вчора до протинаступу на позиції національних військ на захід від Лемона і на схід від Гальдакану. Не зважаючи на перевагу урядових військ національні війська відбили наступ з великими втратами. Під час боїв перейшло до національних військ двоє старшин і 40 вояків зі зброєю в руках. Ці старшини заявили, що цілий батальйон задумував перейти до повстанців, але команда викрила цей план та арештувала команданта батальйону.

МУСОЛІНІ ВИТАЄ МАРШ. БЛЬОМБЕРГА.

РИМ, 2. 6. ПАТ. До Риму приїхав марш. фон Бльомберг, якого привітав особисто Мусоліні.

НАГЛЯН ПОВОРІТ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

ГАЙД ПАРК, 2. 6. ПАТ. През. Рузвельт відїхав до Вашингтону і негайно по приїзді відбув нараду з державним секретарем Гулем про напружене положення в Європі.

ДИПЛОМАТИЧНА ПОДРОЖ МІН. НОЙРАТА.

БЕРЛІН, 2. 6. ПАТ. Мін. Нойрат відїде найближчого тижня з візитою до Білгороду, Софії і Будапешту.

ЖІНКИ ПЛАТИТИМУТЬ АЛІМЕНТИ.

НЬЮ-ЙОРК, 2. 6. ПАТ. Легіслатура штату Фльориди ухвалила проект закону, на основі якого жінка, що покине свого чоловіка, а сама має маєток, мусить платити покиненому чоловікові аліменти, коли він сам не має достаточних доходів.

Зі судової салі.

ЧЕРГОВИЙ ПРОЦЕС ЗА ПОДП В НАСТАСОВІ.

Перед судом присяжних у Тернополі почався черговий процес за відомі події в Настасові. На лаві підсудних 11 селян, а саме: 1) Михайло Канцар, 20 р., кравець, 2) Іван Брижайло, 18 р., рільник, 3) Степан Джинджиристий, 28 р., рільник, 4) Іван Миськів, 26 р., рільник, 5) Ян Школіни, 26 р., зарібник, 6) Михайло Джинджиристий, 32 р., рільник, 7) Теодор Ворожбит, 22 р., рільник, 8) Теодор Лапчак, 22 р., рільник, 9) Іван Курца 21 р., зарібник, 10) Іван Ракочий, 30 р., зарібник і 11) Теодор Джинджиристий, 31 р., рільник. Прокуратор притягнув їх до відповідальності за намагання вбивства зі ст. 26, 27. і 225 к. з. та за причетність до тайної організації зі ст. 166 § 1 к. з.

Акт обвинувачення каже, що підсудні Т. Лапчак та І. Курца перебуваючи у в'язниці, з якимсь чином дізналися про зізнання свідків в їхній справі і рішили їх унешкодливити. До цього використали Юліана Глухого з Березовиці В., який перебував з ними у в'язниці і мав вийти на волю. Вони доручили Глухому виконати їхній план і контактуватися в Настасові з їхніми однопідсудними. По виході на волю Глухий став збирати людей, щоб повбивати: С. Залопаного, І. Голібороду, М. Багрія, І. Процишина, Г. Курца і С. Кураша, свідків, які обтяжували у слідстві підсудних. Іх усіх мали вбити з 11. на 12. грудня вбити. Однак, коли Глухий уже зібрав відповідну кількість людей і дістав навіть револьвери, про все повідомив поліцію в Березовиці В. — Зближався день 11. грудня 1936. р. Ю. Глухий доручив усім втасмиченим збиратися ввечерю у незамешканому домі на краю села Настасова. Там вже ждала в засідці на них поліція. Коли деякі підсудні зблизилися туди, виступила поліція і одного з учасників Костя Мируцького застрілили під час утечі. Інших або половила або чергового дня арештувала і таким чином — каже акт обвинувачення — ударемнено план масового вбивства.

Підсудні заперечили вину. Ю. Глухого не знають. Він прийшов у село нібито від Т. Лапчак та І. Курца, які сиділи у в'язниці і намовляли повбивати згаданих 6 свідків.

Підс. М. Канцар зізнав, що він не намовляв Глухого до вбивства, а навпаки Глухий намовляв його вбити ті особи, які виступали як свідки. Глухий говорив, що „червона армія“ в Тернополі рішила вбити 6 осіб і коли вони не виконають наказу, то їм грозить кара смерті.

Трибуналові проводить віцепрезидент Тьєл обвинувачує прок. Е. Зелінський. Підсудних боронять: адв. д-р Е. Дзєрович, м-р Коренець і д-р Погорілес з Тернополя.

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ УПРАВИ МАРІЙСЬКОГО Т-ВА МОЛОДІ У ЛЬВОВІ.

У зв'язку з Конгресом Марійських Дружин середньшкільної мужеської молоді, Управа Марійського Товариства Молоді поручає отес:

1. Молодь, що візьме участь у Конгресі, повинна висповідатися у своєму місті, бо хоч у Львові буде нагода до сповіді, однак за довга сповідь не сміє порушити дальшого порядку.

2. Всі учасники повинні мати формулку Марійського приречення, друковану в „Обряді прийняття до Марійських Дружин“. Після Служби Божої відбудеться віднова Марійського приречення.

3. Кожна Марійська Дружина й делегація повинна взяти з собою прапор і табличку з написом Дружини й місцевості.

4. Нічліг для всіх учасників є один. Він міститиметься в локалі „Народнього Дому“ при

я дуже доступний і естетичний форми представляють всі газети радіозового промислу. Відвідувачі знайдуть там все, що тікає нового для техніки в ділянці радіо.

АНКЕТА ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ НА ТЕМУ РАДІОВОЇ ПРОГРАМИ.

Один з французьких часописів розсилав анкету серед своїх читачів, ставлячи два питання:

- 1) Як радіо впливає на читачів?
- 2) Як читачі вважають за потрібне слухати?

Анкетуючи анкету негативні відповіді. Отже, радіослухачі не хотять слухати:

а) усіляких політичних адринів, без огляду на забарвлення і напрямки.

б) промов осіб офіційних і урядових, а також інформацій, зокрема тих, що торкаються Європи.

Далі негативні оцінки торкаються оглядів преси, коментування опісля радіоного доповіді і т. п.

Таке незадоволення слухачів не може дати нікого дивувати. Бо французький уряд з тої думки, що радіо повинно бути дидактичним та освітнім політичним і виборчим пропаганді, а не як видко нудить слухачів.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продаж: Бельгія бельг. 89-28, 88-83, Долари американські 5.28-30, 5.26-00, долари канад. 5.28-30—5.26-00. Факторени гол. 291-32—289-60, Франки фр. 23-64—23-47, Франки швейцарські 120-85—120-05, Фунти англ. 26-11—25-95, Гульдени дан. 100-20—99-30, Корони н. 18-20—17-60, Кор. ав. 116-34—115-70, Кор. норв. 131-13—130-13, Корони шв. 134-58—133-60, Ліри італ. 23-20—22-60, Марки фінлянд. 11-26—11-20, Марки нм. 129-00—128-50, Шилл. австр. 98-20—97-60, Марки нм. швейц. 136-50, 134-00, Телл. Авін 26-08—25-80.

Кіші.

Банк Польський 101-00, 100-25, 101-00, Цукор 29-25, 29-30, Вугіль 18-50, Норбани 30-00, Староковні 28-50. Тенденція дешево.

Папери.

3 пов. інвест. 1 см. 63-30, серія пенот. 1 см. 64-00, серія 83-75, 5 колверс. 57-00, 6 дох. 53-00, купон 18-49, 4 прем. дох. 38-25, 37-75, 7 стабіл. 370-00, купон 22-63, 4 консолід. 53-30, 53-75. Тенденція дешево.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. чер. ціна на масло не зміниться. 17—18 Модок 17—18 Яйця 1-63—2-75 Тенденція на масло втужує, на молоко слаба, на яйця зростає.

ПТИЦЯ.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2. У. п. р. платив своїм доріжцям за 1 кг. живої птиці, злого подорожчанином, ні „М. С.“ у Львові (на Вільчеського ч. 3) такі ціни:

Курата 1. кл. товсті від 0-60 кг. 1-80 вод. агору
Курки молоді 1. кл. товсті без заліску на потаг від 1-50 кг. 1-05 вод. агору
Слабших сортів від вище позанні не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Перша українська жіноча факсова гім. наз'я СС. Василінок у Львові, аул. Длугоша 17, повідомляє, що вступні іспити до 1. класу відбудуться 16, 17. і 18. чер. в. п. р. Приймаємо учениці по 6-й класі всеобщої школи. Вступні іспити маця кожного дня в Дирекції від год. 8-01. СС. Василінок. 1041 1-3

Гр. нм. Мала Семінарія у Львові. Вступні іспити відбудуться в дні 17. 18. і 22. чер. Прощання з залученими складати в Дирекції до дня 10. чер. 1039 1-3

На політичних в'язнів зложив І. Рих-люк, Іванчик вод. 5.—

КУПНО - ПРОДАЖ

КАМЕНІЦЯ комфорта, центр, оканіт. по на продаж. Відомість: Друкер, Косцюшка 1. 1-1

МАТРИМОНІАЛЬНІ

ПРИСТІЯНИЯ кавалер, державний урядовець, оженився з визначно-гарнок ланною-дівкою літ 17—23, не інтересуються приданком. Світання і пошту адресу слати до Адміністрації під „Бон“. 1036 1-1

МЕШКАННЯ

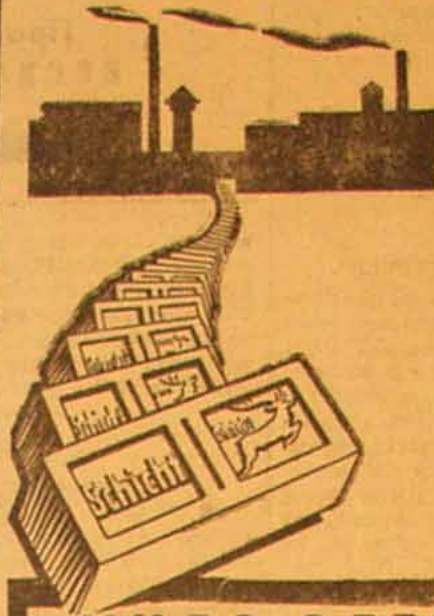
2 КІМНАТИ на бюро та 3 кімнати ком-фортної до виважу, Сикстуська 43 а. Тел. 221-72. 1037 1-1

РІЖНІ

РОЗБІРКА СИКСТУСЬКА 12. Паркет майже нові, нафталіні пелі, двері, мішки, ланники, цегла, камінь, дошки, балки Продаж на місці. 1030 2-3

Ширіть наш часопис!

РЕКОРД ПОЛЬЩІ

500 кусників
що мінути.

...500 кусників мила, що мінути продукують заведення SCHICHT-LEVER у Варшаві. Тільки велике признание, яким тішиться мило Олень Шіхт дає змогу здобути цей рекорд а на таке признание може заслужити тільки справді добре мило.

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

ВИРІБ КРАСВИЙ.

Всі українці

купують добрий і дешевий товар.
як вовни, шовки, полотна і батисти

у фірмі

„МАНУФАКТУРА“

Львів, пл. Капітульна ч. 3.

КІР

Львів, Уейського 6

Тел. 280-88

Станіславів, 3-го Мая 4.

П Л Я Н И

КОШТОРИСИ

Б У Д О В И.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-
МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШО-
МУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИ-
КУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШВАЛЬНЯ БІЛІ
ЕМКА

Львів, Личаківська 14, І. ПОВЕРХ
шнє з власних і доставлених матеріалів
Великий вибір! Ціни конкурентні

Радимо

перед закупом якогось білля
мужеського, жіночого, дитячого
або постелевого оглянути (без
обов'язку купити) виробі і ціни
знаної фабрики білля „ПАДІ“
Львів, ул. Сикстуська ч. 1. 1-1

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові.

ЧИННИЙ СТАН.

Білянс на день 31. грудня 1936 року.

ДОВЖИЙ СТАН

		Обезпечення						Обезпечення			
		від огню		від крадіжки з вломом				від огню		від крадіжки з вломом	
		зол.	с.	зол.	с.			зол.	с.	зол.	с.
I.	Каса	6,534	52	1,318	08	I.	Власні фонди Товариства	659,767	95	47,027	33
II.	Кредитові інститути	15,905	62	55,150	18	II.	Капітал основний	—	—	30,000	—
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	63,122	86	19,511	42	III.	Фонд забезпечення	68,407	57	9,350	—
IV.	Недвижимості	354,899	80	—	—	IV.	Технічні резерви	22,456	80	3,957	—
V.	Агенти	121,717	15	18,168	05	V.	Фонд на амортизацію вартості недов.	34,454	—	—	—
VI.	Товариства забезпечень	528,787	03	—	—	VI.	Агенти	21,805	30	6,695	14
VII.	Інші довжини	28,488	—	—	—	VII.	Товариства забезпечень	1,223	30	4,195	87
VIII.	Інші активи	30,000	—	—	—	VIII.	Інші вірителі	220,000	—	—	—
IX.	Кавційні злочати	431,595	06	—	—	IX.	Невплачені податки й оплати	3,576	19	350	0
X.	Бюрові довжини	1	—	—	—	X.	Інші пасива (ріжні фонди)	106,093	12	—	—
XI.	Білянсовий недобір	—	—	7,462	71	XI.	Кавції	331,595	16	—	—
						XII.	Фонд пенсійний	11,661	73	—	—
		1,581,071	04	101,610	44			1,581,071	04	101,610	44

Зиск.

Рахунок зисків і страт за 1936. рік.

Страти.

		Обезпечення						Обезпечення			
		від огню		від крадіжки з вломом				від огню		від крадіжки з вломом	
		зол.	с.	зол.	с.			зол.	с.	зол.	с.
I.	Чистий дохід з майна Товариства	9 942	85	3 161	—	I.	Недобір у звітовому році	117 515	16	2 811	49
II.	Інші зиски, необ'язні подібіними рах.	1 767	49	—	—	II.	Страта на курсі чужих валют	1 005	09	—	—
	1) різниця курсу на варт. паперах а фонду на різницю курсу	—	—	—	—	III.	Інші відписи й страти, необ'язні подібіними рахунками:	3 548	28	—	—
	2) відписані претенсії з давніше відписаних	4 023	05	840	94		1) відписано з вартості недвижим.	—	—	8 561	66
	3) з резерви на сумнівні належності	108 102	63	—	—		2) відписано на резерву на сумнівні належності	—	—	94	50
III.	Білянсовий недобір	—	—	7 462	71		3) різниця курсу на варт. паперах	1 767	49	—	—
		123 836	02	11 467	65			123 836	02	11 467	65

Львів, дня 27, травня 1937 р.

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир децикевич, Інж. Юліян Мудрак,
Ярослав Колгунюк.

Інж. Павло Дурбак, Михайло Стефанівський,
Д-р Кость Левицький,
Бухгалтер: І. Мороз.

Покриття білянсового недобору відділу обесп. від крадіжки з вломом зол. 7,462 71 з капіталу запасного.

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав Видавнича Спілка „Діло“.

З друкарні Вил. Спілки „Діло“, Львів. Емісія 10.